

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

MEDISCHE STUDIEBEURZEN RAAD VAN EUROPA

De Raad van Europa zal — in het kader van het beurzenprogramma — voor 1972 wederom een aantal studiebeurzen toewijzen, bestemd voor een verblijf in het buitenland voor voortgezette studies op het terrein van de volksgezondheid.

Gegadigden voor een dergelijke beurs dienen zich vóór 1 juni 1971 schriftelijk te wenden tot de directeur-generaal voor Internationale Zaken, Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Zeestraat 73, Den Haag.

ONDERZOEKCENTRUM OOGAFWIJKINGEN GENEESMIDDELENGEBRUIK

Het Oogziekenhuis te Rotterdam heeft sinds kort de beschikking over een Onderzoekcentrum Oogafwijkingen Geneesmiddelengebruik (Hoofd: L. R. CANTA, arts). Deze afdeling is opgericht ten einde afwijkingen op oogheelkundig gebied, die mogelijk het gevolg zijn van geneesmiddelen, op te sporen.

Door het registreren van zo veel mogelijk gevallen zal worden getracht een inzicht te verkrijgen in de mate van vóórkomen van door bepaalde geneesmiddelen veroorzaakte oogafwijkingen. Hiertoe zijn aan de Nederlandse oogartsen enkele meldingsformulieren toegezonden, door middel waarvan bij het vermoeden van iatrogene verschijnselen bij hun patiënten het O.O.G. op de hoogte gesteld kan worden.

Vaak zal echter het onderzoek van deze patiënten moeten worden uitgebreid voor het ondubbelzinnig aantonen van de relatie tussen de gevonden oogafwijkingen en het gebruikte geneesmiddel. Dit onderzoek zal na overleg met de betrokken oogarts plaats kunnen vinden in samenwerking met de andere afdelingen van het Oogziekenhuis te Rotterdam.

BERICHTEN BUITENLAND

Frankrijk

Ontdekkers van kinine geëerd. — De Franse posterijen hebben een postzegel uitgegeven ter ere van PIERRE JOSEPH PELLETIER (1788-1842) en JOSEPH BIENAIMÉ CAVENTOU (1795-1877), twee apothekers, die in 1820, dus 150 jaar geleden, aankondigden dat zij het werkzame alkaloid uit de bast van de Zuidamerikaanse kinaboorn hadden geïsoleerd. Zij noemden de stof quinine, naar de Peruaanse naam van de bast, quina. De ontdekkers weigerden profijt te trekken van hun ontdekking, die zij aan de mensheid aanboden. Het gevolg van de ontdekking was een sterk vermeerderde vraag naar het produkt, en deze vraag leidde tot de Engelse en Nederlandse kina-aanplantingen in de kolonies van deze landen. Voor PELLETIER en CAVENTOU werd in 1900 aan de Boulevard St. Michel een bronzen beeld geplaatst, dat hen in academisch gewaad voorstelde. Tijdens de bezetting van Parijs in 1940-44 werd dit beeld door de Duitsers weggehaald en omgesmolten, maar in 1951 werd het door een nieuw beeld vervangen. (*Med. News Trib.*, 30 april.)

Groot-Brittannië

Beroepsgeheim. — Naar aanleiding van de geruchtmakende zaak betreffend de arts die aan de ouders van een zestienjarig meisje had medegedeeld dat het kind de „pil” gebruikte, heeft de Raad van de British Medical Association bepaald dat een arts geen vertrouwelijke mededelingen over

een patiënt aan wie ook mag doen, tenzij de patiënt hem toestemming hiertoe verleent. Op een vergadering eind april besloot de Raad tot een aanvulling van de in 1959 door het Representative Body opgestelde bepaling, dat een arts niet vrijwillig aan een derde persoon inlichtingen mag verstrekken omtrent feiten die hij bij de behandeling van een patiënt te weten is gekomen; destijds werd echter gestipuleerd dat de ingewikkeldheden van het moderne leven soms voor de arts moeilijkheden doen rijzen bij de toepassing van dit beginsel, en dat het noodzakelijk kan zijn „to acquiesce in some modification”. De thans overeengekomen aanvulling verplicht de arts, alle pogingen in het werk te stellen om toestemming van de patiënt te verkrijgen tot het verstrekken van inlichtingen aan een ander, indien dit naar het oordeel van de arts in het belang van de patiënt is. Indien de patiënt weigert, moet de weigering worden gerespecteerd. Deze uitspraak zal van kracht worden indien ze wordt aanvaard door het Representative Body, dat in juli te Leicester vergadert. (*Med. News Trib.*, 30 april.)

Abortus in 1969. — Uit een rapport van de Public Health Laboratory Service blijkt dat in 1969 in Engeland en Wales 54.819 maal abortus is opgewekt. In de meeste gevallen (ongeveer 32.000) waren psychische stoornissen de primaire indicatie. Daarop volgden rubella met 900 gevallen en verder allerlei ziekten, waaronder benigne hypertensie (277 gevallen), epilepsie (201 gevallen), astma (183 gevallen). Onder de niet-medische indicaties kwam de dreiging van ongewenste reacties bij de reeds aanwezige kinderen in het gezin 2.200 maal voor. In 162 gevallen was het zwangere meisje jonger dan 16 jaar en in 249 gevallen voelde het meisje zich te jong of onvolwassen. Bij 900 vrouwen was multipariteit de reden, en 250 vrouwen waren weduwe geworden of ze waren gescheiden. In 3 gevallen was de reden voor de operatie de niet-geslaagde sterilisatie van de man, in 16 gevallen was het de niet-geslaagde sterilisatie van de vrouw. In 50 gevallen werd abortus uitgevoerd wegens „husband away from home” en in 180 gevallen wegens buitenechtelijke bevruchting. In één geval werd de vader van het te verwachten kind als te oud beschouwd. (*Brit. med. J.*, 8 mei bl. 347.)

Japan

SMON en clioquinol. — In de vorige jaargang van ons *Tijdschrift* (bl. 2071) werd een bericht uit de *Japan medical Gazette* weergegeven omtrent een steeds in frequentie toenemende neurologische ziekte: „subacute myelo-optic-neuropathy” (SMON). Uit een onderzoek van TSUBAKI was gebleken dat van 171 SMON-lijdende in 7 ziekenhuizen 166 gebruik hadden gemaakt van chiniform (= clioquinol, Enterovioform, Vioform). Een editorial in het *British medical Journal* van 8 mei (bl. 291) brengt nadere bijzonderheden. De eerste gevallen werden in 1950 in Japan bekend. Sindsdien is het totale aantal tot minstens 10.000 gestegen. Een onderzoek van SOBUE en medewerkers omvatte 752 patiënten. Bij de meesten begon de kwaal met chronische buikpijn en diarree, waarna de neurologische symptomen acuut of subacuut inzetten met pijn in de benen en een atactische gang, voorts spierzwakte, voornamelijk in de benen. Bij een kwart van de patiënten werd het gezichtsvermogen aangetast. Een artikel van TSUBAKI en medewerkers in het *Lancet* (3 april bl. 696) beschreef een groep van 263 patiënten die wél, en 706 die geen clioquinol hadden gebruikt. In de laatste groep deden zich geen neurologische verschijnselen voor, maar in de eerste groep waren er 44 (16,7 pct) gevallen van SMON. Daarbij bleek vooral de duur van de medicatie van invloed te zijn geweest. Van patiënten die het middel langer dan 14 dagen hadden geslikt, waren 35 pct ziek geworden, van degenen die het minder dan 14 dagen achtereen hadden